

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט הגבוה לצדק

בג"ץ 2211/17

- בעניין: 1. אבו גמיל, ת"ז
2. אבו גמיל, ת"ז
3. אבו גמיל, ת"ז (קטין, יליד 2001)
4. אבו גמיל, ת"ז (קטין, יליד 2005)
5. אבו גמיל, ת"ז (קטינה, ילידת 2014)
6. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר –
ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או סיגי בן ארי (מ"ר 37566) ו/או בנימין אחסתרובה (מ"ר 58088) ו/או חווה מטרס-עירון (מ"ר 35174) ו/או ענת גונן (מ"ר 28359) ו/או עביר ג'ובראן-דכוור (מ"ר 44346) ו/או נאסר עודה (מ"ר 68398) ו/או נדיה דקה (מ"ר 66713) ו/או אלירן בללי (מ"ר 73940)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

1. שר הפנים
2. הוועדה לעניינים הומניטאריים מיוחדים

באמצעות פרקליטות המדינה
רח' צלאח-א-דין 29, ירושלים
טל: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו-על-תנאי, המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם, מדוע לא ישדרגו את מעמדה בישראל של העותרת 2, בדרך של מתן מעמד של תושבות ארעית מסוג א/5, במסגרת בקשה לאיחוד משפחות שהגיש עבורה בעלה, העותר 1. זאת, בהתאם להודעת המשיב 1 שניתנה במסגרת בג"ץ 813/14 פלוני נ' שר הפנים ביום 11.4.2016.

הגשת העתירה לבג"ץ

בשנת 2014 נכנס לתוקפו תיקון מס' 22 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: **החוק**). במסגרת התיקון נקבע בסעיף 13 לחוק כי בתי הדין לעררים ידונו בכל החלטה של רשות בענייני כניסה לישראל, שהייה וישיבה בישראל או יציאה ממנה, או בענייני אזרחות, בין היתר לפי חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003 (להלן: **הוראת השעה**), למעט החלטות לפי סעיפים 1א3 (החלטות הוועדה ההומניטארית). ללמדנו, החלטות מכוח סעיף 1א3 יידונו בבג"ץ.

ביום 11.4.2016 הגישו המשיבים בבג"ץ 813/14 פלוני נ' שר הפנים (תלוי ועומד) הודעה, במסגרתה נמסרה החלטת שר הפנים (המשיב 1 בעתירה דנן), שנוסחה כדלקמן:

בד בבד, שר הפנים החליט לאשר את שדרוג מעמדם של מי שמחזיקים בהיתרי שהייה בישראל ואשר הגישו בקשות לאיחוד משפחות בהתאם להליך המדורג עד לסוף שנת 2003 (והבקשות אושרו), כך שיינתן להם... רישיון לישיבת ארעי בישראל מסוג א/5. השדרוג ייעשה בכפוף לעמידה בתנאים הדרושים לשם בחינת בקשות מעין אלה (קרי, הוכחת מרכז חיים בישראל, הוכחת כנות קשר הנישואין והמשך קיומו, והיעדר מניעה ביטחונית ופלילית). **בהתאם לכך, שר הפנים הנחה את הוועדה המקצועית המייעצת לשר הפנים לפי סעיף 1א3 לחוק הוראת השעה... (להלן: הוועדה ההומניטארית – ד.ש.), כי מי שיימצא כעומד בתנאים שלעיל, ישודרג מעמדו ומעמד ילדיו הקטינים ישודרג כאמור (ההדגשה שלי – ד.ש.).**

העתק ההודעה מצורף ומסומן ע/1.

עתירה זו עוסקת בהחלטה שהתקבלה בהתאם להודעת המשיב 1 דלעיל, קרי במסגרת סעיף 1א3 להוראת השעה, ועל כן הסמכות לדון בה נתונה לבית משפט נכבד זה.

הצדדים לעתירה

1. **העותרת 2** (להלן: **העותרת**), ילידת 1983, היא תושבת השטחים במקור, ואשתו של **העותר 1** (להלן: **העותר**, וביחד: **בני הזוג**), תושב ישראל יליד 1978. בני הזוג הם הוריהם של **העותרים 3-5** (להלן: **הילדים**), תושבי ישראל. העותרת מתגוררת בירושלים מאז שנת 2000, ומאז שנת 2003 חיה בישראל מכוח היתרי שהייה מתחדשים.
2. **העותרת 6** (**המוקד** או **המוקד להגנת הפרט**) היא עמותת רשומה, אשר שמה לה למטרה לסייע לאנשים שנפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעותרת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו.
3. **המשיב 1** (להלן: **המשיב** ויחד עם המשיבה 2: **המשיבים**), הוא השר המוסמך על פי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, לטפל בכל הנושאים הנובעים מחוק זה, ובהם בקשות לאיחוד משפחות ולהסדרת מעמדם של ילדים, המוגשות על ידי תושבי הקבע של המדינה המתגוררים בירושלים המזרחית. הוא אשר פרסם את החלטתו דלעיל שהודעה ביום 11.4.2016 ואשר הנחתה את המשיבה 2 להחליט בעניינים כגון זה הנדון בעתירה זו.
4. **המשיבה 2** (להלן: **המשיבה** ויחד עם המשיב 1: **המשיבים**), הינה הוועדה לעניינים הומניטאריים, אשר הוקמה מכוח סעיף 1א3 להוראת השעה.

עיקרי העובדות

5. העותרת, ילידת 25.7.1983, תושבת השטחים הכבושים במקור, נישאה בחודש נובמבר שנת 2000, לפני קרוב ל-17 שנה, לעותר, יליד 4.8.1978, תושב מדינת ישראל. ביום 11.11.2000 חתמו בני הזוג על חוזה נישואין, וב-18.11.2000 נערכה מסיבת החתונה. העתקי תעודת הזהות של העותרת וחוזה הנישואין מצורפים ומסומנים ע/2 ו-ע/3, בהתאמה.
6. מאז הנישואין מתגוררים בני הזוג בדירה בבעלות הוריו של העותר בשכונת ג'בל מוכבר שבירושלים. כאן המקום לציין, כי הקומה השלישית (מתוך שלוש; העותרים מתגוררים בקומה הראשונה) בבית המגורים נהרסה בעקבות הפיגוע בו היה מעורב בן משפחתם.
7. ברבות השנים נולדו לבני הזוג שלושה ילדים, אשר הינם צד לעתירה. שלושתם נולדו בירושלים והם תושבי קבע של מדינת ישראל, אשר מתגוררים ומתחנכים בעיר מיום לידתם ועד היום. ודיע (העותר 3) נולד בירושלים ביום 16.9.2001; וסיום (העותר 4) נולד בירושלים ביום 17.1.2005; וסואר (העותרת 5) נולדה בירושלים ביום 12.5.2014. הילדים מתגוררים מיום לידתם בקרבת בני משפחתם מצד אביהם. הם מתחנכים בירושלים מגיל הגן ועד היום, עת הם תלמידי בתי ספר בעיר. חבריהם ירושלמים. כל חייהם מתנהלים כאן מאז ומתמיד.
- צילום ספח תעודת הזהות של העותר בו רשומים ילדיו מצורף ומסומן ע/4.
8. מרכז חיי העותרים נמצא בכל מובן בירושלים, זה שנים ארוכות: המשפחה חיה כאמור בעיר; העותרים מתפרנסים בעיר מעבודתו של העותר בענף הבנייה; הילדים ודיע ווסים מתחנכים במוסדות לימוד בירושלים (הבת סואר קטנה מאוד ועודה שוהה בבית עם אימה). גם המוסד לביטוח לאומי מכיר בעותר ובלדיו כתושבי קבע בישראל, והמשפחה מקבלת קצבאות ילדים.
9. כאן המקום להוסיף ולציין כי הבן וסיום סובל מבעיות בריאות לא פשוטות, המצריכות מעקב וטיפול יומיומיים. מדובר הן בבעיות התנהגות קשות, שהחלו לאחר שנהרס בית דודו, ומתבטאות בהתקפי חרדה וזעם. הבן מטופל אצל גורמי בריאות נפש, ולמשפחה אף נפתח לאחרונה תיק במחלקת הרווחה בעירייה בשל מצבו. בנוסף לכך, וסיום סובל מבעיות פיזיות (טחול מוגדל ואנמיה), המצריכות מעקב, איבחון וטיפול שוטפים, בעיקר על ידי אימו.
- העתקי מסמכים המעידים על מצבו הנפשי והפיזי של הבן וסיום מצורפים ומסומנים ע/5; העתק דו"ח רווחה המעיד על מצב המשפחה (ובין היתר על הבן וסיום) מצורף ומסומן ע/6.
10. לאחר נישואי בני הזוג הגיש העותר, בתאריך 23.10.2001, בקשה לאיחוד משפחות עם אשתו לרשות האוכלוסין וההגירה. מספר הבקשה הינו 557/01. מאחר שכאמור אין חולק כי מרכז חיי משפחת אבו גמיל הינו בירושלים, והואיל ולא נמצאה כל מניעה פלילית או ביטחוניית בעניינם של מי מבני הזוג, אושרה הבקשה בשנת 2003. מני אז ועד עצם היום הזה מקבלת העותרת היתרי שהייה מתחדשים בישראל באופן סדיר.

העתקי קבלה על הגשת הבקשה לאיחוד משפחות והיתר המת"ק הנוכחי מצורפים ומסומנים ע/א-7ב, בהתאמה.

האירועים הביטחוניים וההודעה שנשלחה לעותרים בעקבותיהם

11. ביום 18.11.2014 ביצע גיסה של העותרת, גסאן, פיגוע דקירה וירי בשכונת הר נוף בירושלים. הגיס נהרג במהלך האירוע.
12. יודגש, כי בני הזוג, שהינם אנשים נורמטיביים, אינם יודעים את נפשם מאז אותו אירוע, שהשפיע עמוקות על חייהם וחיילדיהם, ועל חיי משפחתם המורחבת. עוד יודגש, כי לבני הזוג לא היה כל קשר למעשהו של _____ אבו גמיל, ואף לא הייתה להם כל ידיעה מוקדמת בדבר כוונותיו לבצע פיגוע, ככל שהיו לו כוונות מוקדמות שכאלו.
13. עוד נציין בהקשר זה כי הרשויות אף לא ביקשו לחקור את בני הזוג לאחר האירוע. מכאן שאף גורמי הביטחון מבינים כי אין כל קשר, ולו הקלוש ביותר, בין בני הזוג לבין המעשה.
14. נראה שעובדות חד-משמעיות אלו לא הובאו בחשבון שיקוליהם של המשיבים. עם תחילת הטיפול בבני הזוג הגיע למשרדי המוקד להגנת הפרט מכתב מטעם המשיב 1, ובו מוזמנים בני הזוג אבו גמיל להגיש את טיעוניהם בכתב ובעל פה כנגד הכוונה שלא לתת לעותרת מעמד של תושבת ארעי (א/5), תחת היתרים צבאיים המתחדשים מעת לעת. ההודעה, המתוארכת ליום 13.9.2016, ואשר הגיעה לידי המשפחה לקראת סוף חודש ספטמבר 2016, נוסחה כדלקמן:

לאור המידע שהתקבל מגורמי הביטחון, אנו שוקלים לסרב שדרוג מעמדה של הגב' אבו גמיל במסגרת בקשת איחוד המשפחות שבנדון מהטעמים המפורטים להלן:

אח המוזמנת, _____ אלהלסה – נעצר ב-9.8.2016 בחשד לסחר באמצעי לחימה.

גיס המוזמנת, _____ אבו גמיל, ביצע פיגוע ירי ודקירה בבית כנסת בהר נוף ב-18.11.2014.

העתק ההודעה מצורף ומסומן ע/8.

15. בעקבות ההודעה נערך לבני הזוג שימוע בעל-פה בלשכת משרד הפנים בירושלים המזרחית. השימוע נסב רובו ככולו על עמדתם של בני הזוג כלפי מעשיו של בן המשפחה המת, ולגבי יחסיה של העותרת עם אחיה העצור. במסגרת השימוע נמסרו טיעונים בכתב כנגד הכוונה שלא לשדרג את מעמדה של העותרת.
- העתק הטיעונים בכתב, כפי שנמסרו למשרד הפנים ביום 30.10.2016, ללא הנספחים, מצורף ומסומן ע/9.

16. לאחר מספר חודשים של המתנה מורטת עצבים, הודיע משרד הפנים כי הוא דוחה את טענותיהם של בני הזוג, וכי החליט להותיר על כנה את ההחלטה לסרב לשדרג את מעמדה

של העותרת. מכתבו של משרד הפנים, המתוארך ליום 25.1.2017, ואשר הגיע למשרדי המוקד ביום 13.2.2017, מפרט מהם הטעמים בגינם הוחלט בסופו של דבר לסרב לשדרוג:

אח – _____ אלהלסה – נעצר ב-9.8.2016 בחשד לסחר באמל"ח.

גיס – _____ אבו גמיל, ביצע פיגוע ירי ודקירה בבית כנסת בהר נוף ב-18.11.2014.

העתק הודעת משרד הפנים מצורף ומסומן ע/10.

17. כך, במחי יד פוגעת המשיבה במרקם חייה של משפחה שלמה, בני זוג וילדיהם, אשר בנו בית בישראל ומנהלים בה חיי משפחה. זאת אך בהתבסס על מעשהו של גיסה המת של העותרת, ומעשים עלומים של אחיה, שלעותרת כלל לא היה קשר אליהם, תוך שלא ננקטים כל צעדי חקירה או אכיפה כנגד מי מבני הזוג – כלומר, גורמי הביטחון עצמם לא סברו כי בעותר ובעותרת טמון סיכון כלשהו. דא עקא, תשתית עובדתית לוקה בחסר זו מספיקה למשיבים בכדי לפגוע בזכויות בסיסיות של תושב ירושלים ושל רעייתו מזה כמעט עשרים שנה, בהחלטה נוקשה, נקמנית ופסולה, שפירושה הותרתה של העותרת תלויה על בלימת ההיתרים הצבאיים, המתחדשים מדי שנה, בלא כל אופק של הגנה על זכויותיה הבסיסיות כתושבת העיר ירושלים מזה שני עשורים כמעט, ואם לילדים בה. מכאן עתירה זו.

המסגרת המשפטית

18. עמדת העותרים הינה כי הסירוב לשדרג את מעמדה של העותרת בהתאם להתחייבות המשיב 1 הינה החלטה קשה, בלתי סבירה ובלתי מידתית, ולפיכך פסולה ודינה להתבטל. בנוסף ייטען, כי בנסיבות עניינם של בני הזוג שפורטו לעיל, מדובר בהחלטה שסותרת את עיקרון טובת הילד, ופוגעת בזכותם של העותרים לחיי משפחה. כמו כן ייטען להלן כי בבסיס ההודעה שבנדון עומדים שיקולים זרים. זאת, מכיוון שמדובר בהחלטה שכל עניינה אינו אלא ענישה ופגיעה בחפים מפשע שלא היו מעורבים בדבר, ואף לא הייתה להם כל ידיעה מקדימה באשר לביצוע המעשה המיוחס לגיסה של העותרת, או למעשיו הנטענים של אחיה. מדובר אם כן, בצעדי ענישה קולקטיבית כלפי חפים מפשע מטעמי נקמה גרידא. נפנה לדברים כסדרם.

החלטת המשיבים אינה מתיישבת עם הדין

19. כפי שצינו לעיל, ביום 11.4.2016 הוגשה הודעת שר הפנים במסגרת בג"ץ 813/14, התלוי ועומד בפני בית המשפט העליון, לפיה הוא מתחייב לשדרג את מעמדם של מי שמחזיקים בהיתרי שהייה צבאיים בישראל, אשר הוגשה בעניינם בקשה לאיחוד משפחות לכל המאוחר עד לסוף שנת 2003, והבקשה אושרה.

20. הרציונל העומד בבסיס ההתחייבות הוא ברור – מאחר שהוראות הוראת השעה האוסרות על איחוד משפחות עם פלסטינים מוסיפות לחול, כאשר הסוף אינו נראה באופק, הורה

בית משפט נכבד זה למשרד הפנים להגמיש את מדיניותו לגבי אנשים, כדוגמת העותרת דן, החיים בישראל זה שנים ארוכות, ואשר מידי שנה מתחדש מעמדם הזמני והרעוע, בכפוף לבדיקות ביטחוניות קפדניות. אין שום סיבה שאנשים כאלו, כך נקבע, "ייתקעו" שנים ארוכות במעמד-לא-מעמד של בעלי היתרים צבאיים מתחדשים, תחת שיזכו לחיי משפחה יציבים בארצם. זו תכלית ההודעה לבג"ץ, וזה הצידוק העומד בבסיס הדרישה לשדרוג המעמד של העותרת.

21. הבקשה שהגיש העותר לאיחוד משפחות עבור אשתו **עומדת בתנאי ההודעה לבג"ץ**, מאחר שהוגשה כאמור בשנת 2001. ניתן אף לטעון שבעצם ההודעה על הסירוב לשדרג מעמד, מובלעת העמדה כי על מעמדה של העותרת להיות משודרג, יחד עם כל יתר הפונים למשיבים, העומדים בקריטריונים שנקבעו על-ידם.

22. הודעת המשיבים חורגת אם כן מהדין. הרי ממה נפשך; לשיטת המשיבים, אין כל כוונה לשלול מהעותרת את היתרי השהייה הצבאיים, אותם היא מקבלת מזה כ-14 שנים ברציפות, ובדין אין כוונה שכזו, מאחר שאין חולק כי לא נשקפת ממנה כל סכנה ביטחונית או אחרת. על מה אם כן נסמכת החלטת המשיבים שלא לשדרג מעמדה? אם מהעותרת לא נשקפת כל סכנה ביטחונית, הרי שאין שום סיבה להוציאה באופן שרירותי מקבוצת האנשים הזכאים לשדרוג על-פי ההתחייבות בפני בג"ץ. מתעורר החשש, שמא מדובר כאן אך בנקמות גרידא, אולם נקמות אינה נחשבת לשיקול סביר בגדר השיקולים שעל רשות מינהלית לשקול בבואה לקיים סמכויותיה על-פי דין.

23. בעניינם של העותרים לית מאן דפליג שלא חטאו ולא פשעו. לא על ידי משטרת ישראל, לא על ידי שב"כ ואף לא על-ידי רשות האוכלוסין, לא נטען כי מי מבני הזוג היה מעורב במעשהו של _____ אבו גמיל בכל צורה שהיא, או כי הייתה למי מהם ידיעה מוקדמת בדבר כוונותיו לבצע את מעשהו – ככל שהיו לו כוונות מוקדמות שכאלו. גיסה של העותרת, שבגינו ניתן היה לטעון לכאורה למניעה ביטחונית כלפיה, כבר אינו בין החיים. כך גם לגבי מעשיו הנטענים של אחי העותרת (שכן טרם נגזר דינו), לבני הזוג לא היה כל קשר אליהם, כל מעורבות ואף כל ידיעה, ולו הקלושה ביותר.

24. משכך, והואיל ולא מתקיימים בעניינם של בני הזוג הטעמים הבסיסיים הנדרשים לביסוס מניעה ביטחונית לשדרוג מעמד בישראל ולא להצדקתה, הרי שהחלטה לסרב לשדרג מעמד מהטעמים המצוינים בה, אינה עולה בקנה אחד עם התחייבות המשיבים בפני בג"ץ.

ההחלטה שלא לשדרג מעמדה של העותרת הינה בלתי סבירה

25. על החלטת הרשות המינהלית לעמוד במתחם הסבירות. על מנת שהחלטה תעמוד במתחם הסבירות, עליה להינתן תוך שיקלול ואיזון נכון בין הגורמים הרלוונטיים השונים בהם עליה להתחשב. בבג"ץ 341/81 **מושב בית עובד נ' המפקח על התעבורה**, (פ"ד לו(3) 349, 354 (1982)), קבע בית המשפט כי:

בקביעת גבולותיו של "מתחם סבירות" יש להתחשב. בין השאר, בשאלה, אם הרשות הציבורית נתנה משקל ראוי לגורמים

הרלוונטיים השונים שבהם עליה להתחשב. החלטתה של רשות מינהלית תיפסל בשל חוסר סבירות, אם המשקל שניתן לגורמים השונים אינו ראוי בנסיבות העניין. אכן, שקלול ואיזון זה הם מעיקרי תפקידיה של הרשות הציבורית, והביקורת על אופן ביצועם נתונה לבית המשפט.

26. זאת ועוד. מתחם הסבירות הנתון לרשות המינהלית בבואה לתת החלטה משתנה מהחלטה להחלטה ונקבע, בין השאר, על פי מידת השפעתה של ההחלטה על זכויות אדם:

...רוחב המתחם מושפע ממהות העניין. קיימת הבחנה בין החלטות טכניות באופיין לבין החלטות מהותיות, כגון החלטה המגבילה זכויות אדם... החלטות העוסקות בזכויות אדם... מצרות את מתחם הסבירות (אליעד שרגא ורועי שחר, **המשפט המינהלי (עילות ההתערבות)** (הוצאת שש, 2008, עמוד 242)).

וכן:

טיבן של הראיות המינהליות הנדרשות, כמותן ואיכותן נגזרים מאופיו של העניין העומד לדיון, ומשמעות ההחלטה המינהלית המתקבלת. אין דומה עוצמת הראיות הנדרשת לצורך החלטה שלה השלכה ישירה על זכויות היסוד של הפרט, והיא עלולה לפגוע בזכויות אדם, כהחלטה שמשמעותה שולית לאינטרס הפרט ואינטרס הציבור (רע"ב 426/06 **חוא נ' שירות בתי הסוהר**, תק-על 2006(1) 3425, בסעיף 14 לפסק הדין).

27. מן הכלל אל הפרט. ההחלטה שלא לשדרג את מעמדה של העותרת, היא ללא ספק החלטה העוסקת באופן ישיר בזכויות אדם, שכן מדובר בהחלטה בעלת השלכות קשות ביותר הן על עתידה של העותרת, שחיה בישראל מזה שנים רבות, והן על עתידם של בני משפחתה האחרים, ובפרט ילדיה ובעלה. הילדים נולדו בישראל וחיים בה מיום לידתם, בקרב בני משפחתם וחבריהם. כאן הם חיים, כאן התחנכו וכאן רכשו חברים. על כן, מתחם הסבירות הנתון למשיבים בבואם ליתן החלטה בעניין כה רגיש, הינו ממילא צר יחסית. דא עקא, נראה כי המשיבים חרגו באופן בוטה ממתחם הסבירות הנתון להם. כפי שנראה להלן, מלשון ההחלטה עולה כי המשיבים התפרקו משיקול דעתם וממילא ברור, כי לא טרחו לשקול ולאזן באופן ראוי בין הגורמים הרלוונטיים להחלטה, בניגוד לנדרש על פי הפסיקה דלעיל.

בבסיס החלטת המשיבים שלא לשדרג מעמדה של העותרת עומדים שיקולים זרים

28. לאור הודעת המשיבים נראה כי משפחת אבו גמיל נענשת בגין מעשיהם של אחרים, למטרת נקם גרידא ולמען יראו וייראו.

29. מדובר בשיקולים שהינם זרים להליך איחוד המשפחות. שכן, ברי כי שקילה טהורה של השיקולים הרלוונטיים להליך איחוד המשפחות, כנקבע בהוראת השעה ובפסיקה, הייתה

מביאה בהכרח למסקנה הברורה מאליה, כי על אף ענייניהם של הגיס והאח (ובפרט נוכח העובדה כי הגיס אינו עוד בין החיים, ושדינו של האח כלל לא נגזר והוא עודו בגדר חף מפשע) הרי שיש להמשיך בהליך לשדרוג המעמד של העותרת, הזכאית לכך על-פי דין.

30. באשר לנפקות שקילתו של שיקול זר, עמדת הפסיקה ברורה. כבר לפני למעלה משלושה עשורים קבע השופט יי כהן, כי בבחינת מעשה הרשות יש לבחון "האם הייתה לשיקול הפסול או למטרה הפסולה השפעה ממשית על מעשה הרשות, ואם כך היה הדבר, הרי יש לפסול את מעשה הרשות" (בג"ץ 392/72 אמה ברגר נ' הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה פ"ד כז(2), 764, 773).

31. משכך, והואיל ונחזה כי השיקולים העומדים ביסוד ההחלטה לסרב לשדרג מעמדה של העותרת הינם שיקולי נקמה, ענישה והרתעה, הרי שמדובר בשקילת שיקולים זרים שלא כדין. עמד על כך בית משפט נכבד זה, בפרשה שעסקה בתיחום מגוריו של אדם בשטח הנמצא תחת כיבוש. באותה פרשה קבע הנשיא דאז א' ברק כי לא ניתן לתחם את מקום מגוריו של אדם, ממנו לא נשקפת כל סכנה, רק משום שהדבר יביא להרתעתם של אחרים:

נמצא, כי ביסוד הפעלת שיקול הדעת בדבר תיחום המגורים מונח השיקול הבא למנוע סכנה מהאדם שאת מגוריו מבקשים לתחם. **אין לתחום מקום מגורים של אדם תמים שממנו עצמו לא נשקפת כל סכנה, אך משום שתיחום מקום מגוריו יביא להרתעתם של אחרים.** כמו כן, אין לתחום מקום מגורים של מי שאינו תמים ופעל פעולות הפוגעות בביטחון, כאשר בנסיבות העניין שוב לא נשקפת ממנו כל סכנה. על כן, אם פלוני ביצע פעולות טרור, ותיחום מגוריו יפחית את הסכנה הנשקפת ממנו, ניתן לתחם את מקום מגוריו. **לא ניתן לתחם את מקום מגוריו של בן משפחה תמים שלא שיתף פעולה עם פלוני,** או של בן משפחה לא תמים אשר לא נשקפת ממנו סכנה לאזור. זאת, גם אם יוכח כי תיחום מקום המגורים של בן המשפחה עשוי להרתיע מחבלים אחרים מביצוע פעולות טרור. (בג"ץ 7015/02 עגורי ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית ואח', תק-על 2002(3), 1021, עמ' 1029) (ההדגשות הוספו, ד.ש.).

32. הסירוב לשדרג את מעמדה של העותרת בנסיבות המפורטות לעיל אינו אלא ענישה קולקטיבית, המנוגדת לאחד מכללי הצדק הבסיסיים ביותר – האיסור על הענשת אדם בשל מעשים שביצע אדם אחר. כלל זה עומד בבסיסה של כל שיטת משפט ושורשיו נטועים עמוק גם במקורותינו. ספר דברים מבטא תפישה זו באופן המפורש ביותר:

לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות, איש בחטאו יומת (דברים כד, טז).

הנביאים ירמיהו ויחזקאל חוזרים אף הם על הכלל כי בן משפחה אחד לא יישא בעונו של בן משפחה אחר:

הנפש החוטאת היא תמות. בן לא יישא בעוון האב, **ואב לא ישא בעוון הבן**, צדקת הצדיק עליו תהיה, ורשעת הרשע עליו תהיה (יחזקאל יח, כ) (ההדגשה הוספה, ד.ש.).

33. המשמעות הקשה שיש להחלטה לסרב לשדרג מעמדה של העותרת על חיי משפחת אבו גמיל כולה, ברורה. במשיכת קולמוס אחת הפכה העותרת, רעיה ואם לשלושה ילדים קטנים, מהם אחד הזקוק למעקב וטיפול רפואיים ונפשיים שוטפים, החיה בישראל במשך שנים רבות מאוד באופן חוקי, למי שדינה לחיות לעד תחת החרב המתהפכת של סכנת גירוש. כתוצאה מכך, מיום קבלת ההודעה שרויה המשפחה בחרדה עמוקה ובמתח מתמיד, המלווה את חוסר הוודאות בדבר מעמדה של אם המשפחה. ברור, כי הודעת המשיבים משפיעה באורח קשה ביותר גם על ילדיהם הקטנים של בני הזוג, ובפרט על הבן וסיוס, שביטחונם האישי והחרדה מפני מעמדה הרעוע של אימם, פוגעת בהם באופן עמוק וקשה ביותר.

34. ההחלטה לסרב לשדרג את מעמדה של העותרת קשה שבעתיים נוכח העובדה, כי מדובר במי שחיה בישראל באופן חוקי שנים כה רבות באופן רציף, תוך שהיא לוקחת חלק בהליך לאיחוד משפחות ומקבלת היתרי שהייה בישראל, כך שאין חולק כי היא זכאית לשדרוג מעמדה כדין. במהלך תקופה זו נולדו לבני הזוג ילדיהם, תושבי קבע ישראל. כאן מתגוררת המשפחה. כאן מתחנכים הילדים, כאן מפרנס העותר את משפחתו וכאן מתנהלים כל חייהם. מרכז חיי המשפחה הוא אפוא, בכל מובן אפשרי – בירושלים. ההשלכה המידית של ההחלטה המסרבת לשדרוג, היא הותרתה התמידית של העותרת תלויה בין שמיים וארץ, משוללת זכויות סוציאליות בסיסיות, בלא האפשרות להוציא רישיון נהיגה בכדי לטפל באופן מיטבי בבנה החולה, יחידה מבני משפחתה הגרעינית במצב זה, כאשר חרב הגירוש מתהפכת עד אין קץ מעל לראשה, בלא אפשרות לרכישת מעמד בעירה ירושלים.

המשיבה התפרקה באופן מוחלט ופסול משיקול דעתה

המלצת השב"כ ויתר גורמי הביטחון אינה בגדר של גורם מכריע שאין בלתו. אין לשב"כ "זכות וטו" לעניין אישור של בקשות לאיחוד משפחות. אמנם לחוות דעתו של השב"כ מעמד מרכזי בשיקולי המשיב, ובדין ניתן לעמדת השב"כ מעמד זה, ואולם על המשיב לשקול מכלול של שיקולים נוספים בבואו להחליט בבקשה לאיחוד משפחות. כך למשל על המשיב לשקול את מידת הסיכון הביטחוני אל מול הפגיעה בזכות לקיום תא משפחתי ומתן אפשרות להורה לחיות עם ילדיו. זכות זו נגזרת גם ממעמד הבכורה שיש בשיטתנו המשפטית לעקרון "טובת הילד". עקרון טובת הילד הוא עקרון מנחה בכל עת בה נדרשת מערכת המשפט להפעיל שיקול דעתה בפירוש ובישום הוראות חוק...

אעיר, בזהירות הראויה, כי קשה להשתחרר מהרושם שעורכת השימוע... לא בחנו כלל את הנתונים בעניינו של העותר ולא הפעילו כל שיקול דעת עצמאי אלא רק אימצו את המלצות השב"כ... (פסק

הדין בעת"ם 1196-05-10 **נצאר ואח' נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו)
(ההדגשות הוספו, ד.ש.).

35. מלשון ההחלטה הנתקפת בעתירה זו עולה באופן חד משמעי, כי במסגרת החלטתם שבנדון התפרקו המשיבים באופן מוחלט משיקול הדעת המוקנה להם, תוך שהם מסתמכים על עמדת גורמי הביטחון בבחינת כזה ראה וקדש, כקביעה שאין להרהר אחריה. לא זו אף זו. המשיבים אף אינם מנסים להסתיר את הדברים ומודיעים במסגרת החלטתם, כי טיעוני העוררים, אלה שבכתב ובעל פה, הועברו לגורמי הביטחון, אשר שבו על עמדתם לפיה יש להתנגד לשדרוג מעמדה של העותרת.

36. נחזה, אם כן, כי לפנינו החלטה אשר לא זו בלבד שהתקבלה בניגוד לדין אלא אף תוך התפרקות פסולה משיקול דעת והסתמכות עיוורת על חוות דעת של גורמי הביטחון.

הפגיעה בזכות לחיי משפחה ואי העמידה בדרישה לפגיעה מידתית

זכות האדם למשפחה היא מיסודות הקיום האנושי; מימושה הוא תנאי למיצוי החיים וטעם החיים; היא תנאי להגשמה העצמית של האדם, וליכולתו לקשור את חייו עם בן זוגו וילדיו בשותפות גורל אמיתית. היא משקפת את תמצית הווייתו של האדם, ואת התגלמות מאוויי חייו. הזכות למשפחה ניצבת במידרג עליון של זכויות האדם. גריעה מזכות זו תיתכן רק מקום שכנגדה ניצב ערך נוגד בעל עוצמה וחשיבות מיוחדים. **במתח הקיים בין ערך ביטחון החיים לבין זכויות אדם אחרות, ובכללן הזכות למשפחה, גובר שיקול הביטחון רק מקום שישנה הסתברות קרובה לוודאות, כי אם לא יינקטו אמצעים מתאימים הכרוכים בגריעה מזכות אדם, כי אז עלול שלום הציבור להיפגע באופן ממשי** (פס"ד בבג"ץ 7444/03 דקה נ' שר הפנים, פס' 15 לפס"ד של כבוד השופטת פרוקצ'יה, פורסם בנבו, 22.2.10, להלן: **עניין דקה**) (ההדגשה הוספה, ד.ש.).

37. קביעת הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית מביאה אחריה את הקביעה, כי כל פגיעה בזכות זו צריכה להיעשות בהתאם לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – ורק משיקולים כבדי משקל. כל זאת, בהסתמך על תשתית ראייתית מוצקה המעידה על שיקולים כאלה. קביעה זו מטילה על המשיבים חובה מוגברת, להקפיד הקפדה יתרה על קיומה של מערכת מינהלית, אשר תבטיח כי הפעלת סמכותו לסירוב לשדרג מעמד במסגרת הליכים לאיחוד משפחות שמובאים בפניו, סמכות אשר פוגעת בזכות חוקתית מוגנת, תיעשה רק במקרים בהם מתקיימת הצדקה מלאה לכך.

38. החוק והוראת השעה מאפשרים למשיבים להפעיל שיקול דעת רחב באשר לבקשות לאיחוד משפחות, כך שבמקרה בו בן הזוג המוזמן באחמ"ש מהווה סיכון ביטחוני, ניתן לסרב לבקשה (שאלה היא אם ניתן לסרב לשדרג מעמד במצב זה; השאלה נותרת תיאורטית במקרה שלפנינו, מאחר שלא נטען שהעותרת עצמה מהווה סיכון כלשהו).

39. אם כן, ככל הגבלה על זכות יסוד, החלטה לסרב לשדרג מעמד של מי שחיה בישראל שנים כה רבות **צריכה להיעשות במסגרת כללים של סבירות ומידתיות**, ותוך מתן משקל ראוי לחשיבות זכות היסוד הנפגעת.

40. פגיעה בזכות אדם, ובענייננו פגיעה בזכות לחיי משפחה, הינה כדין רק אם היא עומדת במבחן הסבירות ובמבחן האיזון הראוי בינה לבין אינטרסים אחרים עליהם מופקדת הרשות. ככל שהזכות הנפגעת היא חשובה ומרכזית יותר, אף המשקל שיינתן לה במסגרת האיזון בינה לבין האינטרסים המנוגדים של הרשות, יהיה רב יותר (עע"א 4463/94, רע"ב 4409/94 **גולן נ' שירות בתי הסוהר**, פ"ד (4) 136, 156).

41. כובד משקלן הנדרש של הראיות עליהן מבוססת ההחלטה המינהלית תלוי במהות ההחלטה. על משקלן של הראיות לשקף את חשיבות הזכות או האינטרס הנפגעים מן ההחלטה ואת עוצמת הפגיעה. היותה של החלטת המשיב פוגעת בזכויות יסוד של בני הזוג אבו גמיל, מחייבת את הרשות לסמוך את החלטתו על הערכות ונתונים כבדי משקל (ר' ע"ב 2/84 **ניימן נ' ועדת הבחירות המרכזית**, פ"ד לט(2) 225, 249-250).

42. יפים לעניין זה דבריה של כב' הנשיאה בדימוס, השופטת בייניש, בפסק הדין **בעניין דקה** :

כך למשל, על מנת שההחלטה שלא להאריך רישיון ישיבה שהוענק בעבר נוכח סירוב ביטחוני שמקורו בבן משפחה מדרגה קרובה של המבקש תעמוד במבחני המידתיות, מוטלת על שר הפנים החובה לערוך בחינה מדוקדקת וקפדנית של מכלול הראיות המינהליות הניצבות בפניו על-בסיסן מבקש הוא להגדיר את היקף ומידת הסיכון הפוטנציאלי הנשקף מן הזר עבורו מבקש המעמד, ולהוכיח באמצעות ראיות מינהליות משמעותיות כי אכן נשקף סיכון בטחוני ממבקש המעמד בשל הסיכון הנשקף מבן משפחתו (וראו גם, פסקה 17 בעניין אמארה). בהקשר זה מאמצת אני את דברי חברתי בפסקה 41 לפסק דינה באשר למכלול הנתונים שראוי לשקול במסגרת הערכת המסוכנות הנשקפת מן המבקש, כמו גם באשר למשקל המתאים שיש לייחס בהערכת עוצמת הסיכון למידע בטחוני המצביע על סיכון בטחוני ישיר מן המבקש לבין זה המצביע על סיכון עקיף הימנו, בשל קרובי משפחתו.

וכן :

הציפייה הקונקרטיית למימוש הזכות למשפחה במקום שניתן היתר איחוד משפחות בעבר ומבקשים את חידושו אינה דומה בעוצמתה לציפייה להיתר במקום שטרם ניתן היתר כזה בעבר.

וכן :

ניכר כי ציפייתם של בני זוג לחידוש היתר ישיבה מקום שהותר להם להתאחד בעבר בישראל, **הינה בעלת עוצמה גדולה**. עוצמה זו גוברת

על עוצמת הציפייה של בני זוג שטרם הותר להם בעבר להתאחד, ובקשתם לאיחוד משפחות טרם נענתה עובר למועד הקובע. כמו כן, לגבי משפחה שאיחודה הותר בעבר, יתכן שוני בעוצמת הציפייה בין משפחה המתגוררת בישראל שנים רבות והשתרשה בחיי הארץ, ולה מספר ילדים הגדלים ומתחנכים בארץ, לבין זוג צעיר שזה עתה התאחד, המצוי בישראל תקופה קצרה, טרם הספיק לבנות תא משפחתי שלם ולהתערות בעבודה ובחיי הארץ.

...ככל שהציפייה לאיחוד משפחה הינה בעלת משקל רב יותר על רקע הנסיבות הפרטניות של המקרה, כך נדרש אינטרס ביטחוני בעל עוצמה רבה יותר כדי להצדיק פגיעה בציפייה זו. (ס' 24 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה) (ההדגשות הוספו, ד.ש.).

43. ראוי לציין, כי ההבחנה הברורה בין אי מתן רישיון לבין ביטול או אי חידוש רישיון, או (כמו בענייננו דכאן) הרעת תנאיו של רישיון, שערך בית המשפט **בעניין דקה**, אינה חדשה, ומדובר בפסיקה מושרשת מזה שנים. כך בין השאר נקבע בבג"ץ 113/52 **זקס נ' שר התמ"ס**, פ"ד (1) 696, 700, על ידי כב' השופט ויתקון:

לא הרי ביטול רישיון, שכבר ניתן, כהרי מתן רישיון חדש. רישיון חדש, הרי הלכה פסוקה, שגם חשד מבוסס יכול – בדרך כלל – לשמש סיבה מספקת לסירוב הרישיון, אולם באשר לביטול רישיון שכבר ניתן, סבורים אנו כי אחרי מתן הרישיון, אין לבטלו ע"ס חשד גרידא ללא חקירה, שהנוגע בדבר מוזמן להשתתף בה ולהשמיע את טענותיו.

לעניין זה ראו גם בג"ץ 799/80 **שללם נ' פקיד הרישוי לפי חוק כלי הירייה**, פ"ד לו(1) 317, 327 וכן דפנה ברק ארז, "הגנת הציפייה במשפט המנהלי", **עיוני משפט** יז 209, 242.

44. בבואה להשתמש בסמכות לבטל היתר קיים, חובה על הרשות לבסס את החלטתה על ראיות מוצקות ולעשות זאת תוך הקפדה מיוחדת. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ריבלין בבג"ץ 1712/00 אורבנביץ נ' משרד הפנים, פ"ד נח(2) 951, 957:

בהקשר בו אנו עוסקים, נדרשת הרשות להקפדה מיוחדת, זאת בשל ההשלכה המהותית של החלטה על העוררים. **אכן, אין די בראיות של מה בכך כדי לבטל אשרות שניתנו או לשלול אזרחות שהוענקה** (ראו בג"ץ 3615/98 **נימושין נ' משרד הפנים**, תק-על 2000(3)2916 (שם, ההדגשות הוספו, ד.ש.).

45. הנה כי כן, נוכח הפסיקה שהובאה לעיל ובפרט קביעות בית המשפט **בעניין דקה**, ולאור נסיבות עניינם של העותרים ובראשן כמפורט לעיל, העובדה כי לא הייתה לבני הזוג כל נגיעה, ידיעה או השפעה על מעשיהם של קרוביהם, הרי שהודעת המשיבים בדבר הסירוב לשדרג מעמדה של העותרת אינה עומדת בסטנדרטים המינהליים הנדרשים. משכך,

והואיל ומדובר בהודעה המכוונת לפגיעה בזכות יסוד, הזכות לחיי משפחה של בני הזוג וילדיהם הקטנים, הרי שמדובר בפגם היורד לשורשו של עניין ומדובר בהודעה פסולה.

הפגיעה בטובת הילדים ודיע, וסים וסואר

46. האמנה בדבר זכויות הילד קובעת שורה של הוראות המחייבות הגנה על התא המשפחתי של הילד.

כך נאמר במבוא לאמנה:

[המדינות החברות באמנה זו] משוכנעות כי המשפחה, כקבוצת יסוד לחברה וכסביבה טבעית להתפתחותם ורווחתם של כל בניה, ובפרט הילדים, מן ההכרח כי יובטחו לה הבטחה וסיוע, ככל הנדרש, באופן שתוכל לשאת במלוא אחריותה בתוך הקהילה...

...הילד לשם פיתוח אישיותו המלא וההרמוני, מן הראוי כי יגדל בסביבה משפחתית באווירה של אושר, הבנה ואהבה.

סעיף 13(1) לאמנה קובע:

בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין אם ננקטות בידי מוסדות רווחה סוציאלית ציבוריים או פרטיים ובין בידי בתי משפט, רשויות מינהל או גופים תחיקתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה...

47. הוראות האמנה בדבר זכויות הילד זכות להכרה הולכת וגוברת כמקור משלים לזכויות הילד וכמדריך לפרשנות "טובת הילד" כשיקול-על במשפטנו; לעניין זה ראו ע"א 3077/90 **פלונית ואח' נ' פלוני**, פ"ד מט(2) 578, 593 (כב' השופט חשין); ע"א 2266/93 **פלוני, קטין ואח' נ' פלוני**, פ"ד מט(1) 221, בעמ' 232-233, 249, 251-252 (כב' הנשיא דאז שמגר); דנ"א 7015/94 **היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית**, פ"ד נ(1) 48, 66 (כב' השופט דורנר); בג"ץ 5227/97 **דוד נ' בית הדין הרבני העליון** (תק-על 98(3) 443) בסעיף 10 לפסק דינו של כבוד השופט חשין.

48. שיקולי טובת הילדים ודיע, וסים וסואר צריכים להיות שיקולים ראשונים במעלה כאשר דנים בשאלת הסדרת מעמדה של העותרת. לעניין זה, יפים דבריו של בית המשפט בעת"ם (י-ם) 705/07 **מארי לוו רומרו מוסקרה נ' שר הפנים** (פורסם בנבו):

הזכות לחיי משפחה היא זכות יסוד חוקתית המוכרת במשפט הישראלי כמו גם במשפט הבינלאומי. לזכות זו שני היבטים: האחד, זכותו של ההורה הישראלי ליהנות מקשר מתמיד עם ילדו ולא להינתק ממנו, והשני, זכותו של הילד הקטין לחיי משפחה כאשר טובתו מחייבת שלא להפרידו מהוריו ולהיות בקשר מתמיד עם כל אחד מהם. מנקודת מבטו של הקטין ניתוקו ולו מאחד מהוריו, עלול להשליך בצורה קשה על חייו והתפתחותו. ראוי להדגיש כי זכותם של ההורים לקשר עם ילדיהם היא עצמאית ועומדת בנפרד לצד

זכותם של הילדים לקשר הדוק ותמידי עם הוריהם... בבחינת הנסיבות ההומניטאריות של המקרה, השיקול של טובת הילד הינו שיקול בעל משמעות מרכזית, אם לא שיקול על. אכן, בצידו של שיקול זה יעמדו גם שיקולים נוספים, אך לרוב יהיו אלה שיקולים משניים שלא ישתוו בחשיבותם לשיקול הראשוני והמרכזי של טובת הילד.

49. פסיקה של בתי המשפט קובעת, כי שיקולי טובת הילד צריכים להילקח בחשבון גם בעת בחינת השאלה של מתן מעמד להורהו הזר, הגם שמעמדו החוקי של הילד בארץ אינו מקים כשלעצמו מעמד להורהו:

ומה הם שיקולים הומניטאריים אלה? מבלי למצות את העניין, ברי כי בנסיבות מעין אלה יש ליתן את הדעת, הן לשיקולים של טובת הילד והן לשיקולים של הזכות לחיי משפחה. הגם שמעמדו של הילד אינו מקים כשלעצמו מעמד להורהו, הוכר בפסיקה העיקרון לפיו ייתכנו מקרים הומניטאריים אשר יצדיקו, ואף יחייבו, סטייה מהכלל לפיו אין הילד יוצר מעמד להוריו (ראו למשל, בג"ץ 4156/01 דימיטריוב נ' משרד הפנים, פ"ד נו(6) 289, 294 (2002); כן ראו דנג"ץ 8916/02 דימיטריוב נ' משרד הפנים (פורסם בנבו), 6.7.2003; עע"ם 10993/08 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 10.3.2010).

50. מן הכלל אל הפרט. ההודעה בדבר הסירוב לשדרג את מעמדה של העותרת, תוך פגיעה בזכותם של בני הזוג ושל ילדיהם לחיי משפחה, ללא שיש לעניין הצדקה, ובניגוד מוחלט להתחייבות בפני בג"ץ, מהווה, בנוסף לאמור עד כה, אף הפרה קיצונית של החובה כרשות מינהלית לשים את עיקרון טובת הילד לנגד עיניה. לבני הזוג שלושה ילדים, קטינים בגילאי 16, 12 ושנתיים. הבן וסים אף סובל מבעיות בריאותיות ונפשיות לא פשוטות, ונוזק לטיפול וסיוע בלתי פוסקים. העותרת היא הנושאת העיקרית בעול הטיפול בילדים ובגידולם, ובפרט בבן החולה. סירוב לשדרג מעמדה של העותרת משמעו בהכרח גם פגיעה קשה בילדים שלא חטאו ולא פשעו, ילדים שמיום לידתם חיים בירושלים וגדלים בה לצד בני הזוג, בני משפחתם המורחבת וחבריהם. כך, מתן מעמד ארעי לעותרת, אשר יקנה לה זכויות סוציאליות וחופש תנועה, ובנוסף אפשרות להנפיק רישיון נהיגה שיסייע לה בטיפול בווסים, יסייע רבות לפיתרון מצוקתה של המשפחה, ויהלום את עיקרון טובת הילדים, המחייב את המשיבים כשיקול מרכזי במסגרת הפעלת שיקול הדעת המינהלי.

סיכומם של דברים

51. מן המקובץ עולה, כי החלטת המשיבים הנתקפת בעתירה זו היא החלטה בלתי סבירה ובלתי מידתית, אשר ניתנה בניגוד לדין, וזאת תוך התפרקות מוחלטת משיקול דעת. כל זאת תוך פגיעה קשה ביותר בזכויות היסוד של העותרים.

52. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לבטל את החלטת המשיבים ולהורות להם לאשר את שדרוג מעמדה של העותרת בישראל למעמד של תושבות ארעית מסוג א/5. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בתשלום שכ"ט עורך-דין והוצאות משפט.

ירושלים, 9 במארס 2017

דניאל שנהר, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 95517)